

DR. SZATMÁRY ZOLTÁN NYÍLT LEVELE A KÖZÉP-EURÓPAI EGYETEM REKTORÁHOZ

Tisztelt Rektor Úr!

2006. október 3-án a Kossuth Rádió Esti Krónika Háttér című műsorában beszélgetés hangzott el **Dr. Aszódi Attila** egyetemi docens, a BME Nukleáris Technikai Intézetének igazgatója és **Dr. Illés Zoltán**, az Ön egyetemének tanára között. A beszélgetés apropóját az adta, hogy Pakson a napokban kezdenek hozzá a 2003. április 11-én történt súlyos üzemzavar következményeinek végleges felszámolásához. Aszódi Attila szereplését az indokolta, hogy korábban ő volt a helyreállításért felelős miniszteri biztos, **Illés Zoltán** pedig egyetemi tanársága mellett környezetpolitikusként szerepelt.

Illés Zoltán közel két évtizede a magyar közélet emblematikus alakja. Megnyilvánulásaival nyíltan a magyar közvélemény terrorizálására törekszik ahelyett, hogy a valóban aktuális és komoly környezetvédelmi problémák megoldását segítené elő. Különösen és feltűnően elfogult az atomenergiával szemben. Ugyanakkor e tárgyban tett kijelentései kivétel nélkül hemzsegnék súlyos szakmai tévedésektől, tanúsítván, hogy a minimális szakértelemmel sem rendelkezik. Nem kívánok nyilatkozni arról, hogy egyéb környezetvédelmi témákban milyen szinten szakértő, de ki merem jelenteni, hogy az atomenergiával kapcsolatosan semmiféle szakértőnek nem lehet elfogadni.

Munkatársaimmal már évek óta rémülettel figyeljük Illés Zoltán káros tevékenységét. A fent említett beszélgetésben azonban minden határon túlment, és olyan zagyvaságot adott elő „szakértői véleményként”, hogy azt nem hagyhatjuk szó nélkül. Számos szakmabeli kollegám nevében nyomatékosan kérem Önt, tisztelt Rektor úr, hogy figyelmeztesse egyeteme alkalmazottját a minimális szakmai etikai követelmények betartására: szakértelem és tájékozottság hiányában senkinek nincs joga sem szakmai, sem laikus közönség előtt nyilatkozni. Szeretnénk továbbá információt kapni arra vonatkozóan, milyen körülmények között szerezte Illés Zoltán az egyetemi tanári címet. Sokan szeretnék látni publikációit, disszertációit, habilitációs eljárása részleteit – már csak az egyetemi tanári közösség becsületének védelme érdekében.

Hogy ne csak általánosságban beszéljek, idézek egy részletet a rádióműsorban elhangzott mondataiból. Az elhangzott szöveget szó szerint reprodukálom, ezért ilyen töredezett, viszont így próbálom elkerülni a szövegtorzítás vétkét:

„...óriási kockázata van annak, amit művelnek, amit tesznek. Ugyanis van egy jelenség, amelyet egybeégésnek hívnak. Ez pedig a közel 4 tonna dúsított uránérc esetében azt jelenti, hogyha a tartály, amelyben most ott vannak ezek a fűtőelemek, a tartály 3,6, közel 4 tonna dúsított uránércből 4 kilogramm mennyiség egy kupacban áll. Akkor előáll az a helyzet, előállhat az a helyzet, kérem, hogy így hallják meg, feltételes módon használtam, és ne adja a Jó Isten, hogy előálljon az a helyzet, amelynek következtében egy egybeégés folyamata történik. Ilyen egybeégés, csak jelzem, az **Egyesült Államok** egyik atomerőműve esetében már megtörtént, aminek a következménye, ugyanúgy, mint ahogy mondtam, először is 100 Celsius fokon, ha megvan ez az egybeállítás, ez az összeégés folyamata, forr a víz, 1000 C felett hidrogénre és oxigénre bomlik. Robbanóelegyet alkot. Ugyanakkor, ahogy a hőmérséklet emelkedik, Aszódi úrnak tökéletesen igaza van, a hőmérséklet emelkedésére az

urán folyékonyvá válik, s mint legnehezebb fém, keresztül megy betonon, acélon, mindenben. S elindul a Föld középpontja felé. Nem ez a probléma. Hanem az, hogy ahol vizet érint, ezen a hőmérsékleten hidrogén és oxigénre való bomlás történik. A hidrogén pedig mintegy kráterből újból és újból vulkányszerűen kilöki magából a radioaktív anyagokat. Ennél az esetről, **Paks** esetében nukleáris robbanás soha nem következhet be. Ugyanakkor ez a kráterjelenség, ez az egybeégés folyamata, ez a hidrogénrobbanás nagyon nagy kockázattal előfordulhat, s ezt a jelenséget különben úgy hívják, hogy **Kína-szindróma**. Mert ott az **Egyesült Államokban**, amikor ez bekövetkezett, mert átmegy a folyékony urán a Föld másik felére, ahol Kína található. Tehát ez a kockázat jelen pillanatban, méghozzá azért, hogy robot karokkal meg akarják fogni ezeket a fűtőelemeket, amelyek töredezték, másik karral pedig át akarják metszeni, át akarják vágni. Szilárd anyagról lévén szó, nem könnyű a vágási folyamat. Rázkódás, remegés. Úgy összeeshet, töredezhetnek az ott maradó elemek, amelynek következtében ez a három, négy kilogrammnyi mennyiség összeállhat, és ennek a tisztítótartálynak az alján. Ne adja a Jó Isten, hogy ez bekövetkezzen.”

Az idézett szövegben több számárság van, mint mondat. (!) A helyzet komolyságára való tekintettel nem kerülhetem meg, hogy legalább a legsúlyosabbakra rámutassak:

1. Az Egyesült Államokban bekövetkezett TMI-2 balesetnél az urán nagy része megolvadt, de az sem olvasztotta át a reaktortartályt. Így **Kína-szindrómáról nem beszélhetünk, ami egyébként is egy laikus butaság, csak Illés Zoltán és elvbarátai hiszik valóságosnak egy 1979-es hollywoodi mozifilm alapján.**

2. A TMI-2 balesetnél a sérült üzemanyag radioaktív bomlása 10–20 ezerszer több hőt termelt, mint a paksi sérült üzemanyag jelenleg. **Itt a tartály átolvadásáról beszélni súlyos tévedés.**

3. A víz hidrogénre és oxigénre való szétesését több folyamat is okozhatja: a sugárzás hatására a vízmolekulák szétesnek hidrogénre és oxigénre (radiolízis); a szétesés bekövetkezhet 3000 °C fölötti hőmérsékleten (ekkor disszociációról beszélünk); végül a fűtőelemek burkolataként használt cirkónium 1100–1300 °C hőmérsékleten vízgőzben oxidálódik, és hidrogén gáz keletkezik. A sérült paksi tartályban a radiolízis nem számottevő, a másik két folyamat pedig jelenleg már szóba sem jön. **Az üzemzavar alatt a cirkónium oxidációja valóban lejátszódott (három és fél évvel ezelőtt), de nem járt hidrogénrobbanással – ellentétben azzal, amit Illés Zoltán az adásban állított. Sajnos folyamatosan összekeveri – vélhetően nem is érti – az oxidációt és a disszociációt, illetve az azok közötti különbséget.**

4. **Az „egybeégés” jelenségét a tudomány nem ismeri. Mivel Illés Zoltán ezt kitartóan emlegeti, többen szeretnék látni erről írt tudományos dolgozatait, amelyekben e jelenség természetét leírja – mert ez nyilván az ő „tudományos” felfedezése. (!)**

Az idézett részen kívüli mondataiból továbbá kiderül: **nem tudja, hogy az urán és urán-dioxid olvadáspontja között több, mint 1500 fok különbség van, de az urán-dioxid és az uránérc közötti különbséget sem ismeri. (Pedig a CEU honlapján szereplő információk alapján ő vegyész.) Befejezésül kérdezem: egy biológiát tanult ember hogyan állíthatja azt, hogy egyetlen radioaktív jódmolekula milliméteres környezetben ölte meg a fehérjéket, és rákos megbetegedést okozhatott?**

A fentiek – remélem – rávilágítanak Illés Zoltán szakmai hiányosságaira és arra a gátlástalanságra, amellyel lassan két évtizede merészeli a magyar közvéleményt riogatni.

Valóságos médiasztár, tehát a média laikus munkatársai rendszeresen elhiszik számárságait. Kérem ezért Rektor urat, hogy lépjen fel ez ellen, mert amit Illés Zoltán az atomenergetikával kapcsolatban tesz, az méltatlan egy magyar egyetemhez és a magyar professzori karhoz. Egy egyetemi oktató, különösen egy professzor nem teheti meg, hogy akár előadásaiban, akár nagy nyilvánosság előtt (a szakemberek számára) nyilvánvaló hazugságokat és tudománytalan tévhiteket terjessen. (!)

Budapest, 2006. október 5.

Dr. Szatmáry Zoltán
a fizikai tudomány doktora, egyetemi tanár
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Megjegyzés:

A fenti tartalmú levelet írhatta volna (sőt Mosonyi Emil professzoron kívül, meg is kellett volna írnia, és a médiákban is közzé kellett volna tennie!) a terület-, és vidékfejlesztési-, vízügyi-, vízgazdálkodási-, mezőgazdasági-, a közlekedési-, hajózási-szakma képviselője is, a saját szakterületét érintően is, bele értve az Alföld-del, a Duna és a Tisza hajózhatóságával, árvízvédelmével, a Duna-Tisza-közi Homokhátság vízpótlásával, az alföldi tanyavillamosítási programmal, stb. összefüggő, komplex problémakört érintően is!

A magyar műszaki értelmiségnek – az ország adottságainak értelmes hasznosíthatóságának, gazdasági felzárkóztatásának, a foglalkoztatás, munkahelyteremtés, stb. biztosíthatósága érdekében is – felelőssége tudatában, már rég fel kellett volna emelnie szavát, az országnak évente többszáz-milliárd Ft-os károkat okozó, fél-igazságokat tartalmazó vélemények, állásfoglalások ellen!

Budapest, 2006.10.05.

Péteri László

És akkor még nem is szóltunk arról, hogy milyen „érdemei” vannak a vízügy „szétverése” terén!